

G A L L I A.

De veteribus Galliarum populis.

Nam gentem. Celtarum nomine, omnem quondam incoluisse Hispaniam, ac Galliam Germanicamque Illyricum, & Britannicas Insulas, notissimum est. Cæterum Gallorum natio adeo populosa fuit, uti, quum domi haud sterile solum tenerent, ob multitudinem tamen hominum, necessum habuerint, in diversas ac longinquas mundi regiones colonias deducere. Nonnulli eorum Italiae dimidiam fere partem occuparunt. Ex his quidam ultra profecti in Asiam usque pervenerunt; nomenque ibi Galatiæ, sive Gallogræciæ, seu Græcogalliæ fecerunt. Alii in Britanniam pervenisse putantur. In Germaniam autem alii investiti, ingentem tractum à Rheno ad Vistulæ usque fontes obsederunt. In ipsa Gallia vixit universa gens, quot nominibus, tot civitatibus, imperiis, ac magistratibus discreta. Primi Romanorum arma sensere Salyes; cum de incursionibus eorum Massilia, socia Romanorum civitas, quereretur. Deinde Allobroges & Arverni; quum adversus eos similes Heduorum querelæ opem & auxilium deposcerent. Prima igitur Gallia Narbonensis subjugata, in Provincia formam redacta est, Domitio Ænobarbo & Fabio Maximo trophæa in ea statuentibus. Reliquæ Gallia per x annos domitæ laus Iulio Cæsari debetur. Paruit hinc tota sub præfectis Romano Imperio ad Honorii Imperatoris usque tempestatem; cum, circa annum Christi 400, Gothorum Hispaniam atque Italiam vastantium pars Narbonensem provinciam invasit, nomenque regioni de suo imposuit, quod postmodum corrupte *Languedoc*, quasi *Langue de Goth*, dictum est. Prolatis deinde ad Ligerim usque amnem Imperii finibus, regnum constituerunt, cujus caput ac regia Tolosa fuit. Eadem tempestate Burgundiones ab ultima Germania (pars Cassubiorum, parsque Brandeburgensium nunc ea loca tenent) cum Vandalis Suevisque profecti, alias Galliæ partes occuparunt, regnoque constituto, Burgundiæ nomen de suo imposuerunt, cujus caput regiaque sedes Arelate. Complectebatur utramque Burgundiam, Lugdunensem agrum, Delfinatam, Sabaudiam, & Provinciam. Sub idē ferme tempus, Franci, Germanica gens, Rheno trajecto, proximā Galliæ partem, Tungriam (nunc est Brabantia ac Leodiensis Episcopatus) obsederunt. At pulsi mox à Gothis paulo post redierunt, ultraque in Parisios usque progressi, regioni ac regno inibi condito, Franciæ vocabulum de suo imposuerunt, cujus caput ac regia Lutetia. Circa eadem tempora Britanni ex Britannia Insula, ab Anglis & Saxonibus, quos

Gallia.

in opem & auxilium adversus Scotos Pictosque ex Germania vocaverant, pulsi, extrema Galliæ Celticæ obsederunt, & de suo nomine Britanniam minorem appellaverunt. At Clodovæus V Franciæ Rex, Burgundiæ Rege Gundebaldo armis devicto, Gothisque ex Gallia ejectis, utrumque regnum imperio suo adjecit. Hic vita excedens, regnum Franciæ IV filiis, in quatuor partes seu regna distributum, reliquit. Primus erat Parisiorum rex, cui parebant Parisii, (nunc vulgo *Ile de France*, id est, Insula Franciæ) Campania, Cenomani, Turones, Andegavi, Aquitani, Arverni. Secundus Sueffionū rex, cujus regno submissi Veromandui, Neustrii, (nunc Normanni,) Picardi, Flandri. Tertius Burgundiæ sive Aureliani rex: cui cessit totum Burgundiæ regnum, ante dictum, cum Aurelianensi Ducatu. Quartus rex Metensis, sive Austrasiæ, quæ complectebatur quicquid inter Mosam & Rhenum. Mortuis autem fratribus Clotarius solus rerum potitus est. Hujus itidem quatuor filiis regnum iterum in quatuor dictas partes divisum est. At defunctis, ut ante, fratribus, Clotarius II totum regnum Franciæ solus obtinuit. Id integrum intactumque successoribus ejus mansit, ad Caroli Magni usque tempestatem, quum Austrasia divelleretur. Mox Flandria etiam sui juris facta est. Imperator Henricus III Burgundiæ regnum Germanorum imperio adjunxit. Sed id postea in quatuor partes direptum est. Beroaldus Saxoniæ Dux Sabaudiam invasit. Otto Flandriæ Comes partem occupavit, quam *Franche Comté*, id est, liberum Comitatum Burgundiæ, nuncupavit. Guigius Comes eam, quam à filii soceri nomine Delfinatum appellavit. Boso postremus in Provincia regnum tenuit, quod Arelatense dictum fuit. At posteriores Franciæ reges Provinciam ac Burgundiæ Ducatum recuperarunt. Delfinatum Hubertus ultimus ejus Princeps Regi Galliarum vendidit, ea lege pacta, uti in posterum primogenitus cujusque regis filius nomen Delphini inde gestaret. Sabaudia successoribus Beroaldi etiamnum manet. Burgundiæ Comitatus eodem titulo ac jure ad Hispaniarum regem pervenit, quo Flandria. Avenionensem Comitatum Ioanna Provinciæ Comes Papæ Clementi VI concessit, manetque etiam nunc sub Romanæ Ecclesiæ ditione.

Atque hac ratione Gallia arctior, quam olim facta est; tota propemodum Belgica avulsa. Itaque à Meridie, Occasu, & Septentrione, servatis antiquis terminis; ab Ortū clauditur Sabaudia, Burgundiæ Comitatu, Lotharingia, ac Inferiore Germania; quam vulgo nunc Belgicum vocant.

Franciæ autem dicitur vulgo à Francis, Germanica gente, in eam transgressis. Tota paret uni Regi, in partes varie divisa. Præcipuæ tamen regiones sunt, quarum vulgaria vocabula ista sunt:

A

funt:

Quo pacto Gallia sit facta minor.

Quo pacto Gallia sit facta minor.

Gallia hodierna. Termini.

Gallia hodierna.

Termini.

BIBLIOTECA
GIULIO LERCARI